

even en nemen weer verteringsresten mee. 't Gaat zeer regelmatig. Hierbij nog een aardig geval.

Een nest zat bij het hoofd der school, in diens lokaal. De roodstaartjes voedden de jongen, ook onder schooltijd druk. Nu gebeurde het, dat in de middaguren tusschen half twaalf en half twee telkens stukjes krijt, die op de voorste banken in het schoollokaal lagen, op onverklaarbare wijze verdwenen. Toen mijn patroon dat merkte, sloot hij de deur met des te meer zorgvuldigheid, daar hij een paar jongens, die 's middags bij school bleven, verdacht. Ook de deuren van aangrenzende localen werden terdege gesloten. Thans werden voor het naar huis gaan twee halve pillen krijt neergelegd en 's middags om half twee, waren ook die spoorloos verdwenen. Nu werd een heele pil op de bank gelegd, deze lag den volgenden morgen op den vloer. Het raadsel was opgelost. De zindelijke roodstaartjes hadden met hun scherpe? oogen het krijt voor uitwerpselen aangezien en deze onzindelijkheid ook daar niet duldende, weggebracht. Bij het groote stuk waren de krachten te kort geschoten: Het was hun den snavel ontgleden.

Dit jaar is helaas geen roodstaartje zoo vrijpostig geweest ons heiligdom ook tot het zijne te maken. Wel las ik in de courant, dat in Tubbergen dit het geval was geweest. Zij kennen de menschen en doen het elders thans nog.

Voor eenige jaren heb ik drie zomers achtereen een paartje broedende gehad in een nestkastje. Bij die gelegenheid heb ik ook de mooi rozerode eitjes gezien, ze waren niet wit, bepaald niet: heel teer rose. Nog om een andere reden houd ik van deze vogeltjes.

Zomer 's morgens zijn zij de eerste die vroeg wakker zijn. Sta eens om drie uur op en gij hoort hun vroolijk geschetter op het dak; — ga naar buiten en wandelen in den tuin, daar ziet gij het trippelen met de allures van een kwikstaartje op het ongespitte land.

Dit jaar zijn ze gekomen 9 April. Thans 3 September zie ik ze al lang niet meer. Ik zou ze nog zoo graag eens hooren schetteren, al is het wat scherp en krassend, in deze dagen van schaarschte van vogellied. Eergisteren morgen sloeg het winterkoninkje zijn winterlied, mijn broer en ik luisterden onwillekeurig, en deed ons droef de aankondiging hooren van 't bar seizoen.

Gelukkige roodstaartjes, dat gij daar in verre streken niet om voedsel verlegen hoeft te zijn. Toef daar tot milder dagen aanbreken hier, en kom dan terug, om bezit te nemen van het oude nest, het oude plekje, zij het bij huis of in school.

September, 1904.

J. B. BERNINK.

TROPISCHE GEWASSEN IN ONS LAND.

Naar aanleiding van 't artikeltje met bovenstaanden titel in 't November nummer der Levende Natuur, kan ik de Schrijfster daarvan mededeelen, dat m'n vrouw in 't late voojaar met opzet pitten van versch ingevoerde dadels gelegd heeft in een perkje, terwijl ik zelf er voor m'n klasse in school een drietal in een pot zette. Van alle deze pitten hebben er slechts twee hun dienst gedaan en wel van ieder een.

Die in den tuin vond ik toevallig, terwijl ik bezig was met 't verzetten van enkele vaste planten. Dit perkje ligt den geheelen dag in de volle zon en is dezen zomer goed begoten.

Dit kiemplantje heb ik, voorzichtig uitgestoken, in een pot gezet en 't houdt zich oogenschijnlijk uitstekend. 't Is echter een piekje van een paar d.M. gebleven; wat 't baren zal, moet 't voorjaar leeren.

't Plantje uit m'n klasse is ruim 1 d.M. met mooi-ontplood ongedeelde kiemblad. Dit staat nog op z'n zelfde plaats, alleen is 't vertransporteerd naar m'n huiskamer waar 't blijft tot 't komend voorjaar, om dan weer te verhuizen naar 't schoollokaal.

Of 't wel geheel juist is van tropische plant te spreken bij de Phoenix canariensis (?) zal de Schrijfster zelf betwijfelen, wanneer ze bedenkt, dat de Phoenix voor den handel uitsluitend groeit in de Middellandsche zee-landen en de jonge handelsplanten bij duizenden gekweekt worden in Hyères en Bordighera, waar ze den winter met een goede dekking overblijven, om bij voldoende grootte in massa gevoerd te worden naar Gent en Brugge, vanwaar ze verspreid worden over ons land, Duitschland en Engeland. Met dit voor oogen blijkt 't niet zoo'n groot wonder, dat ze in een warmen zomer, als de gepasseerde was, in 't vrije ontkiemen.

Zeer interessant is de ontkieming na te gaan, wat bij potkultuur uitstekend kan. Men zou zoo denken, dat de ontkieming begint in de gleufvormige verdieping, doch dit is zoo niet. 't Is juist aan de tegenovergestelde holle zijde, dat de kiem uittreedt. Verwijdert men zeer voorzichtig de aarde, dan merkt men in den eersten tijd van wortel of pluimpje niets, wel ziet men een rolrond voorwerpje, dat loodrecht naar beneden groeit.

Dit eerste uitspruitsel is 't „kiemblad“: een buisje dat met z'n eene eind in 't zaad blijft vastgehecht en in 't andere eind de kiem bewaart. Dit kiemblad zuigt uit de pit 't kiemwit op (dit is bij de dadel steenhard, en moet dus vooraf een geduchte verandering ondergaan) en geleidt 't naar de kiem.

Nu groeit de stamknop plus 't worteltje. Eerstgenoemde gaat loodrecht naar boven en vertoont zich weldra als een groen puntje boven de aarde, terwijl 't worteltje als een penwortel naar beneden groeit. Deze vertoont weldra bijworteltjes, aan z'n hals, want als bij alle monocotylen, sterft de hoofdwortel na eenige maanden af.

De pit blijft nog lang aan de plant verbonden en eerst dan zal deze verbinding verbroken worden, als ze geheel is uitgezogen.

Deze jaarlijk belangwekkende ontkieming zal natuurlijk in verband staan met de omstandigheden waaronder de plant in z'n vaderland groeit. In de valleien der onmetelijke vlakten, in 't Vaderland der Phoenix-soorten, met slechts één regentijd ligt op ± 1 M. diepte een waterhoudende kleilaag. Hier is water en voedsel in voldoende mate te krijgen voor z'n betrekkelijk vluggen groei. Daarheen schijnt dus 't zaad, dat natuurlijk niet diep in den grond komt, z'n kiem te leiden, om haar voor verdrogen te behoeden.

Dat de pitten van onze Marokko-dadels nog kiemkrachtig zijn is niet algemeen bekend, zelfs niet bij vaklui. Toch is 't zoo. In een warm vertrek, bij goeden watertoevoer ontkiemen ze na 6 à 8 weken. Jammer dat deze Phoenix zoo langzaam groeit en men blij mag zijn, dat ze na 3 à 4 jaar haar mooie gedeelde bladeren ontplooit, want als alle palmen heeft ze de eerste jaren ongedeelde lange lijnvormige bladeren. Voor hen, die komend jaar 't ook eens willen próberen 't volgende: Kies goede versche dadels, neem een pot aarde, waarin de bloemist gewoonlijk z'n palmen kweekt, houd den grond vochtig en zorg, dat de pit niet diep ligt; plaats de pot op een warme zonnige plek.

Zwolle.

B. G. RUTTINK.